

[Henrik Dam Kristensen]

gerne medvirke til at gøre en særlig indsats for landmænd, der er dygtige og udviser gode indtjeningsforhold i deres bedrifter, men hvis overlevelsessevne er truet som følge af høj gæld og alt for store rentesatser.

Der er flere elementer i ordningen. En mulighed er at belåne ejendommens kontantværdi fra 70 pct. til 100 pct. med et nominelt forrentet kontantlån eller et indekslån. Provenuet af lånet skal selvfølgelig anvendes til indfrielse af lån eller bortakkorderinger; der vil blive fritagelse for stempel- og tinglysningsafgifter. Hertil kommer, at boligministerens forslag betyder, at der bliver fritagelse for tinglysningsafgifter ved omprioritering af realkreditlån med indekslån.

De betingelser, der er opstillet for at få del i ordningen, forekommer at være både rimelige og fair: en gældsprocent på mindst 70 og jordbrug som hovederhverv eller mindst 900 timer på bedriften. Vi er glade for, at ordningen dermed også giver mulighed for de ofte yngre landmænd, der vælger at starte forsigtigt som deltidslandmænd. Der skal selvfølgelig også kunne dokumenteres overlevelsessevne.

Det er vigtigt, at der er en vurdering af de bedrifter, der kan komme i betragtning, så der også efterfølgende er reel mulighed for en fornuftig udvikling.

Med den samlede landbrugspakke har regeringen givet en håndsækning til dansk landbrug på en række vigtige områder, men ingen er vel i tvivl om, at det bedste, der kunne ske for dansk landbrug, ja, for hele det danske samfund, var en sænkning af realrenten. Det er min opfattelse, at den bedste mulighed for det vil være et klart ja den 18. maj.

Som sagt er det Socialdemokratiets ambition, at vi så hurtigt som muligt kan få vedtaget lovforslag nr. L 254.

Rønholt (KF):

Dette lovforslag er en del af regeringens landbrugspakke, som jeg ved præsentationen den 23. marts sagde indeholder flere fornuftige elementer, men også har nogle mangler. Det svageste element i pakken mener jeg er dette lovforslag, selv om jeg forstår på landbrugsmi- nisteren, at det rent faktisk er flagskibet.

Når Det Konservative Folkeparti er en lille smule betænkelig ved denne del af pakken, skyldes det flere ting. Lad mig slå fast med det

samme, at der i den konservative folketings- gruppe er et udbredt ønske om at hjælpe så mange landmænd som overhovedet muligt igennem den krise, som tørken i 1992 kun er en del af årsagen til.

Det er flere gange sagt fra landmændenes og landbrugets organisationers side, at der ikke er brug for mere gæld. Nu ved jeg godt, at det ikke er det, lovforslaget drejer sig om, men det forhold, at ikketinglyst gæld konverteres til tinglyst realkreditlån, opleves nok som en forøgelse af gælden. At man nu kan belåne en ejendom op til 100 pct. af vurderingen er betænkeligt i en periode med faldende priser, eller vil administration af denne lov afsløre, at virkningerne i virkeligheden er en legalisering af de lån, der allerede er etableret i en periode, hvor realkreditinstitutterne mere tænkte på markedsandele end på pantsikkerhed?

Hvis det nu viser sig, at disse gældssane- ringssager afslører, at kreditorerne udnytter denne ordning til at skaffe sig statsgaranti for den del af engagementet, der i forvejen er nød- lidende, skal der ikke megen fantasi til at fore- stille sig, at såvel panthavere som rådgivere at- testerer overlevelsessevne, uden at landmanden bliver lettet for renteudgifterne. Jeg skal blot henvise til den dobbeltrolle, mange af Dansk Landbrugs Realkreditfonds vurderingsfolk har.

De landbrug, der for få år siden, ja, måske i de sidste 10 år er blevet belånt med 70 pct.-re- alkreditlån, kan ved fornyet vurdering udvise en belåningsprocent over 70 dels på grund af faldende priser, dels på grund af en mere nøg- tern og forsigtig udlånspolitik. Vi har set pak- ker af denne art før, hvor intentionerne er posi- tive med hensyn til at kunne bidrage til nogle foranstaltninger, der ud fra samfundsmæssige og sociale hensyn kan løse nogle problemer, men når virkningerne efterfølgende er blevet vurderet, har man ofte måttet konstatere, at midlerne ikke stod i forhold til målene.

Det er udmøntningen af lovforslaget, jeg tænker på, for hvis kriteriet overlevelsessevne tages alvorligt, vil gældstyngede landmænd al- lerede i dag omlægge dyr bankgæld til billigere finanslån, der også er meget billigere end det, der beskrives i bemærkningerne, og så skal der ikke betales en tillægspræmie til staten. Det kan gøres uden stempel- og tinglysningsom- kostninger, men det kræver, at regeringen lever